

בכל זאת, לחקור את פרשת "פגסוס"

בוועד סנג'ר

1 תחילה, בעקבות תחקירי האמיצים של תומר גנון ב"ככליסיט", הבינו רבים שמדובר בשעוררייה שמחייבת חקירה. בעת האחרונה, בעקבות ממצאי צוות הבדיקה שמינה היועץ המשפטי לממשלה, התרבו הספקנים, ועיתונאים תקפו את גנון. אלא שמערך כת האכיפה בכלל והמשטרה בפרט חשובות, חזקות וטובלות מבחינת שאינן מאפשרות להתעלם מהממצאים, ומתחייבת חקירת יסודית לשיפור המערכת.

תורת הבטיחות מלמדת שכאשר מתרחשת תאונה, לא די בהחלפת "תפוח רקוב". יש לחקור מדוע הגורמים שהיו יכולים למנוע את התאונה לא מנעוה. לא היה די באיתור חוקרי המשטרה שהטעו שופטים והפרו חוק. צריך לבחון כיצד אפשרה מערכת אכיפת החוק תאונה כזאת.

1. אלה הם ממצאי צוות הבדיקה (ההערות שבסוגריים הן שלי): "סיכומם של דברים: הבדיקה הטכנולוגית (כלומר רק בדיקה טכנולוגית, בלי חקירת עדים) העלתה כי אין כל אינדיקציה (כלומר לא נמצא תיעוד של התוכנה בדבר הפעלתה) לכך שמשטרת ישראל הדביקה באמצעות פגסוס שבדיחה (כלומר יש למשטרה פגסוס, בניגוד להכחשות המפכ"ל לשעבר, רוני אלשיך), ללא צו שיפוטי (איוה צו? הרי ייתכן שניתן צו להאונת סתר, מכשיר טלפון של מי מבין רשימת האנשי שם שפורסמו בתקשורת) ומה בדבר כל החשודים בפלילים, שהחוק אינו מסמיך להשתמש נגדם בתוכנת ריגול? ובכלל, מדוע הצטיידה המשטרה ברוגלה?"

2. לולא פורסמו 26 שמות, אלא רק אחד, והיה מתברר שהשם תמשו ברוגלה שלא כדין – האם לא היתה מתחייבת חקירה יסודית? לפנינו לא רק "קצה חוט", אלא חבל: צריך להתחיל בחקירת חוקרי שלמה פילבר, ולהמשיך בחקירת מפקדיהם, שתתייחס לכל השימוש ברוגלה.

3. רמיסת הפרטיות כאמצעות רוגלה היא הרסנית, ולא די בציון וות בדיקה.

4. הצוות חיפש אצל המשטרה החשודה תיעוד להפרת החוק. נדרשת ועדת חקירה בעלת סמכויות לחקירת עדים ולמתן חסינות. 5. די בממצאי הצוות – הניסיון לפרוץ לטלפון (של איריס אלוביץ') והפריצה לטלפון (של העד פילבר, שבעניינו אישרו במשטרה ובפרקליטות כי היתה "הריגה") – כדי לחייב חקירה. בחשיבה בטיחותית זהו קצה הקרחון, ולא כלל המקרים שבהם הפרו חוקרים להוטים את החוק.

6. גם כשלא הצליחו לפרוץ, הניסיון חמור ומאיים.

7. אפילו אם ניתנו צווים, מכיוון שהחוק האונת סתר אינו מתיר חיפוש מידע בטלפון, נראה שהמשטרה הטעתה שופטים; ומכל מקום הציונים נטולי סמכות ותוקף.

8. מכיוון שבשני מקרים לפחות הפרה המשטרה את החוק, וכי נראה גם בעצם השימוש ברוגלה, הוכח שהדבר מציאותי.

לולא פורסמו 26 שמות, אלא רק אחד, והיה מתברר שהשתמשו ברוגלה שלא כדין – האם לא היתה מתחייבת חקירה יסודית?

לחיטוט המשטרה בטלפון של אורח, אפילו כשאינו כסתר, השיעור עצומה עליו ועל אחרים. הטלפון אוצר עולם אישי, מקצועי, עסקי, משפחתי ואינטימי. מתחייבים והירות וצו. גם האונת סתר לשיחות היא פוגענית ומצריכה והירות וצו. המשטרה, במסווה האוניסות, היא חפשה בטלפון, בלי בסיס בחוק. לפי עקרון החוקיות, לרשויות אין סמכות שאינה קבועה בחוק. ראש יחידת הסייבר בפרקליטות, ערד ד"ר חיים ויסמונסקי, הבהיר בדיון בוועדת כנסת שאין סמכות לחזור למכשיר טלפון ולשאוב את הנתונים האגורים בו. המשטרה והפרקליטות אישרו שבעניין העד פילבר אכן נעשה הדבר יש לעשות בדק'בית ולשרש את הנורמה שהמשטרה מקדשת אמצעים. לא די בהליכים פלייליים או משמעתיים נגד השוטרים שסרחו. יש לבחון את מסרי המפקדים. במשטרה ידעו שהשימוש ב"פגסוס" אינו מעוגן בחוק, כפי שניכר מדברי היועץ המשפטי של הארגון ב-2018 כנסת. נדרשים מנגנוני פיקוח וביקורת אפקטיביים, כדי שהמשטרה תפעל כחוק – מהפרקליטות שמלווה חקירות ועד השופטים שמשארים אוטומטית בקשות לצווי מעצר, חיפוש והאונת. ב-2020 ביקשה המשטרה כ-4,000 צווי האונת, ורק 18 לא אושרו. נציב הביקורת על התביעה, דוד רוזן, קבע ששוטרים משקרים לשופטי המעצרים. על השופטים לנהוג "כבדו וחושדהו" בכחינת בקשות לצווים, לא לאפשר "צו מלבין" לא חר חיפוש שלא בחוק, ולהחיל לבסס הרשעות על ראיות שהושגו שלא כדין, להסרת התמריץ.

וכבר אמר ניטשה: "אל לנו לולול בחלק הרב שיש לעצם המי ראה של ההליכים המשפטיים והביצועיים... כגון: ריגול, הערמה, שחוק, מארב, כל מלאכת התחבולות והמלכודות של המשטרה והתביעה... וכל אלה מעשים שאין השופטים דוחים ומגנים אותם מצד עצמם, כי אם בנסיבות מסוימות ומבחינות מסוימות."

פרופ' סנג'ר מלמד בסכללה האקדמית ספיר ובסכללה האקדמית גליל מעריב, והוא מייסד האתר "ביקורת מערכת המשפט הפלילי"

ריגול
26/11/14